

El document del mes de març de l'AMR

Fotografia i noucentisme a Roses

La visita a Roses de la secció fotogràfica del Centre Excursionista de Catalunya

Dades arxivístiques

CAT AMR Col·lecció Rafel Puig, Vista de les cases de la Perola, el Mas de les Figueres i les primeres cases del rec de les Mariques des de la carretera del Far. ca. 1915. Autor Francesc Xavier Parés Bartra. Imatge estereoscòpica, 13x6 cm. reg. 5979. Català.

CAT AMR Col·lecció Rafel Puig, Pescadors i excursionista al Clot del Boc. ca. 1915. Autor Francesc Xavier Parés Bartra. Imatge estereoscòpica, 13x6 cm. Reg. 5980. Català.

Història arxivística

Aquestes dues fotografies van ser comprades a principis de l'any 2013 pel senyor Rafel Puig, juntament amb unes altres dues fotos estereoscòpiques. Unes setmanes després, el 2 d'abril, va donar el conjunt a l'Arxiu Municipal de Roses. Aquestes plaques de vidre s'afegien a les diverses cessions de fotografies i postals a l'AMR que ja havia realitzat el senyor Puig. Un cop descrites, les fotografies van ser digitalitzades pel fotògraf Josep Maria Oliveras.

Contingut

Cap a 1915 el fotògraf Francesc Xavier Parés va realitzar una excursió a Roses i a altres llocs de l'Empordà, on va captar diverses instantànies per documentar viles, pobles i monuments de la comarca. Quatre imatges d'aquella sèrie són, precisament, les que van ser comprades i donades per un dels usuaris més entenyables de l'AMR, en Rafel Puig, que sovint ve a ensenyar les postals i fotografies de Roses que ha trobat en els mercats de vell i per Internet.

Una d'aquestes fotos és la destacada en aquest document del mes de març. El fotògraf Parés va captar la instantània des del bell mig de la carretera del Far, al costat de les cases de la Perola. Hi destaca visiblement un curiós xiprer, situat davant de les cases, que té una forma sinuosa. A un costat i a l'altre de la via hi ha les fustes de la drassana d'en Seseras, situada just després de les cases, entre la carretera i el mar. A tocar del camí també hi ha un camp plantat de blat de moro, just al costat de la parcel·la del mas de les Figueres, que es veu al fons, ben emblanquinat. Llunyanes, les últimes cases del rec de les Mariques tanquen el perímetre urbà de la Roses de la segona dècada de segle XX.

La segona fotografia destacada capta la visita del nostre intrèpit fotògraf al Clot del Boc, situat al Cap Norfeu, amb un home molt ben vestit, segurament un altre excursionista, i dos homes més vestits d'una manera més austera i senzilla, que semblen els portadors del bot. Aquell dia Parés va realitzar una altra fotografia al mateix Clot i una tercera al Gat del Cap Norfeu.

Context

Les fotografies presentades van ser realitzades pel metge i fotògraf Francesc Xavier Parés Bartra (Torelló, 1875- Barcelona, 1955), soci i president de la secció de fotografia del Centre Excursionista de Catalunya (CEC). De ben jove va anar a estudiar medicina a Barcelona, seguint l'ofici de dos dels seus avis que havien estat metges a Torelló. Un cop acabats els estudis, amb la tesi doctoral dedicada a la rinitis atròfica fètida, va exercir a Barcelona, on va formar part d'una de les entitats més importants del teixit associatiu barceloní i català, el CEC.

Com altres membres del centre excursionista, Parés va realitzar viatges arreu del país per documentar etnogràficament, a partir de la fotografia, pobles, paisatges i costums. De fet, va fer el mateix a l'estranger, en els seus viatges a diversos països europeus i a Egipte. Segons el col·leccionista Jordi Baron, Parés era escrupulós, tant en l'aspecte tècnic com en la selecció dels llocs més interessants, que li agradava que tinguessin un component social, insòlit en altres autors de l'època, que es copsa en les fotos de

Roses, realitzades amb la seva càmera Grand Prix 1900, diferents a les fetes pels grans fotògrafs del moment. Un moviment emmarcat en el noucentisme, que pretenia modernitzar i desenvolupar la cultura i la ciència del país per acostar-les a la ciutadania. Una idea de servei de fer cultura per a tothom.

D'altra banda, un dels protagonistes del document del mes, sense el qual no presentaríem aquestes fotografies, és el senyor Rafel Puig Solé. Gràcies a la seva tasca incansable i les seves cessions i donacions, el patrimoni fotogràfic rosinc és cada dia més ric. Puig va començar la seva fal·lera pel col·leccionisme fa unes quantes dècades als Encants de Barcelona. Allà va comprar unes postals de Roses pel seu sogre, rosinc de naixement i enyorat de la seva terra. Des d'aquell moment, la seva col·lecció de fotos i postals de Roses no ha parat de créixer i és actualment la més important que hi ha. Per acabar, cal apuntar que Jordi Baron, també fotògraf, antiquari i col·leccionista de fotografies, té a la venda més fotografies del mateix Parés.

Més informació

"El torellonenc que va fotografiar Sixena" a la secció *L'aparador de l'Arxiu* al web de l'Arxiu Municipal de Torelló: <http://www.ajtorello.cat/frontal/apartats/index.php?apartat=528> [24 de gener de 2019]

"El doctor fotògraf de Sixena" <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1010837-el-doctor-fotograf-de-sixena.html> [24 de gener de 2019]

"Francesc Xavier Parés Bartra" <https://criticartt.blogspot.com/2016/12/francesc-xavier-pares-bartra-un.html>

Marzo, C. "Francesc Xavier Bartra i Parés " *Arts 19*, Universitat Pompeu Fabra, 2017.